Lietas Nr. C30544413
Lietas arhīva Nr. CA-0208-16/29

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 22.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja Ilze Celmiņa,
tiesneses Inta Zaļā, Svetlana Beļajeva,
sekretāre Lāsmu Miezīte,
piedaloties prasītāja /pers. D/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/, atbildētāju SIA "Gelvora" un SIA "Aizdevums.LV" pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokāta palīdzei Inesei Greķei-Grebņevai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu civillietā /pers. D/ prasībā pret SIA "Gelvora" un SIA "Aizdevums.LV" par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā apstrīdēšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. D/ (turpmāk - prasītājs) 2013.gada 23.aprīlī iesniedza Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību, vēlāk to grozot, pret UAB "Gelvora" filiāli Latvijā un AS "MG Capital" par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā apstrīdēšanu, lūdzot atzīt par nepamatotu /pers. D/ maksājuma saistību 3500,27 EUR apmērā pret UAB "Gelvora" filiāli Latvijā un pilnībā atbrīvot /pers. D/ no saistību izpildes pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2013.gada 19.februāra lēmuma lietā Nr.3-12/9501.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1401., 1427., 1428., 1469., 1470., 1509., 1511., 1587.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu (lietas 2.sēj 32.-37.lapa) prasība apmierināta. Tiesa nosprieda: "apmierināt /pers. D/ prasību pret UAB "Gelvora" filiāli Latvijā par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā apstrīdēšanu un atzīt par nepamatotu /pers. D/ saistību pret UAB "Gelvora" filiāli Latvijā LVL 3426,49 apmērā, kas atbilst EUR 4875,46 (četri tūkstoši astoņi simti septiņdesmit piecu un 46/100 euro) apmērā un atbrīvot /pers. D/ no saistības 4875,46 EUR apmērā izpildes pret UAB /nosaukums F/ filiāli Latvijā saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2013.gada 19.februāra lēmumu lietā nr.3-12/9501.

Izbeigt tiesvedību /pers. D/ prasībā pret akciju sabiedrību "MG Capital" par aizdevuma līguma atzīšanu par izpildītu un pret akciju sabiedrību "MG Capital" un UAB "Gelvora" filiāle Latvijā par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu. "

Spriedumā izlemti ar tiesas izdevumu piedziņu saistītie jautājumi.

Pirmās instances tiesa noskaidrojusi, ka prasītāja pārstāvis tiesas sēdē prasību daļā pret atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" aizdevuma līguma atzīšanu par izpildītu un daļā pret atbildētājiem par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu neuzturēja.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, tiesa atzinusi, ka prasītāja atteikšanās no prasības šajā daļā ir pamatota un apmierināma un tiesvedība lietā šajā daļā izbeidzama, jo prasītāja atteikšanās no prasības ir pamats tiesvedības izbeigšanai lietā.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese s 2013.gada 19.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/9501 nodota piespiedu izpildīšanai prasītāja maksājumu saistība pret atbildētāju UAB "Gelvora" filiāle Latvijā Ls 3426,49 apmērā un piedzīti tiesas izdevumi Ls 73,78 apmērā. Kā izriet no lēmuma saistības pamatojums ir atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līgums Nr.RA070412N16A; atbildētāju akciju sabiedrības "MG Capital" un UAB "Gelvora" filiāle Latvijā 2011.gada 2.jūnija cesijas līgums; saistības izpildes termiņš 2012.gada 20.aprīlis; galvenais parāds Ls 2866,37 apmērā, procenti Ls 261,51 apmērā; līgumsods Ls 298,61 apmērā; valsts nodeva Ls 68,53; ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 5,25 apmērā.

Tiesa pārliecinājusies, ka prasītājs Civilprocesa likuma 406.^{10}panta pirmajā daļā noteiktajā trīs mēnešu termiņa laikā cēla tiesā apvērsuma prasību, 2013.gada 23.aprīlī iesniedzot tiesā prasības pieteikumu.

Lietā nav strīda, ka 2007.gada 12.aprīlī starp prasītāju kā aizņēmēju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" (nosaukums līguma slēgšanas brīdī – akciju sabiedrība "GE Money") kā aizdevēju tika noslēgts aizdevuma līgums nr.RA070412N16A, saskaņā ar kuru atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" aizdeva prasītājam naudas līdzekļus Ls 11851,52 apmērā uz laiku līdz 2012.gada 20.aprīlim automašīnas Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/, iegādei. Saskaņā ar minēto līgumu un tā pielikumā Nr.1 esošo maksājumu grafiku, prasītājs apņēmās atgriezt atbildētājam akciju sabiedrībai "MG Capital" aizdevumu, veicot ik mēnesi līdz 20 datumam maksājumus Ls 197,53 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu tiesa atzinusi, ka starp prasītāju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" noslēgtais aizdevuma līgums atzīstams par aizdevuma līgumu Civillikuma izpratnē.

Bez tam, 2007.gada 12.aprīlī starp prasītāju kā komercķīlas devēju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" kā komercķīlas ņēmēju tika noslēgts komercķīlas līgums Nr.RA070412N16K, saskaņā ar kuru no augstākminētā aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildes nodrošināšanai, prasītājs par labu atbildētājam ieķīlāja sev piederošo transportlīdzekli Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/. Atbilstoši 2007.gada 23.aprīļa Uzņēmumu reģistra lēmumam Nr.6-9/167482 reģistrēta komercķīla – transportlīdzeklim Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/, par labu atbildētājam akciju sabiedrībai "MG Capital", ķīlas devējs – prasītājs (komercķīlas reģistrācijas akts Nr.100105221).

Tiesa norādījusi, ka saskaņā ar Civillikuma 1278.pantu ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu, uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. Savukārt Komercķīlas likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka Komercķīla ir ķīlas tiesība, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta komercķīlu reģistrā; trešā daļa nosaka, ka komercķīlai piemērojami Civillikumā paredzētie ķīlas tiesības vispārīgie noteikumi, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka starp prasītāju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" noslēgtais komercķīlas līgums atzīstams par komercķīlas līgumu Civillikuma un Komercķīlas likuma izpratnē.

Noskaidrojusi, ka lietā faktiski nav strīda un kā izriet no prasītāja konta akciju sabiedrībā "SEB banka" apskata par laiku no 2007.gada 20.maija

līdz 2009.gada 20.augustam, prasītājs katru mēnesi 20.datumā, vai tam sekojošā darba dienā ir veicis pārskaitījumu atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" kontā aizdevuma līguma saistību izpildei. Pēdējais pārskaitījums veikts 2009.gada 20.augustā Ls 197,53 apmērā. Līdz ar to prasītājs kā aizņēmējs ir pildījis aizdevuma līguma nosacījumus un līgumā un maksājuma grafikā noteiktajos termiņos veicis aizdevuma summas atmaksu.

Tiesa atzinusi par nepamatotiem atbildētāju pārstāves apgalvojumus, ka prasītājs regulāri par dienu vai vairākām kavēja maksājumus. Atbilstoši aizdevuma līguma 2.1.punktam maksājums veicams līdz katra mēneša 20.datumam, bet ja atmaksas termiņš iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, atmaksas termiņš ir nākamā tam sekojošā darba diena. Tādejādi tiesa atzina, ka maksājumu veikšana attiecīgi 21. vai 22.datumā nav atzīstams par maksājumu kavējumu, jo attiecīgā maksājuma veikšanas diena ir sakritusi ar brīvdienu vai svētku dienu. Kā arī atbildētāji pretēji Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai nav iesnieguši pierādījumus, ka atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" prasītāja veiktos maksājumus nav saņēmis savā kontā maksājuma veikšanas dienā, kā to nosaka aizdevuma līguma 2.2.punkts.

2009.gada 15.septembrī starp prasītāju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" tika parakstīts īpašuma pieņemšanas – nodošanas akts, saskaņā ar kuru prasītājs nodeva atbildētājam sev piederošo transportlīdzekli – komercķīlu, Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/. Aktā norādīts, ka transportlīdzeklis tiek nodots pamatojoties uz aizdevuma līgumu un sakarā ar līgumā noteikto prasītāja saistību nepildīšanu un atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" izbeidz līgumu. Bez tam 2009.gada 15.septembrī starp pusēm tika noslēgta vienošanās pie aizdevuma (komercķīlas) līguma, ka vienošanās sastādīšanas dienā prasītājs ir pārkāpis aizdevuma līguma 1.3., 2.1., 6.1., 6.4., 6.4.2.punktus un parāds sastāda Ls 5343,37 apmērā.

Aizdevuma līguma 1.3., 2.1., 6.1., 6.4., 6.4.2.punkti nosaka prasītāja kā aizņēmēja pienākumu pildīt aizdevuma līguma nosacījumus veicot aizdevuma atmaksu maksājumu grafikā noteiktajos termiņos; atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" kā aizdevēja tiesības vienpusēji lauzt aizdevuma līgumu un pieprasīt visu līgumā paredzēto maksājumu pirmstermiņa atmaksu, ja prasītājs kā aizņēmējs ir kavējis divus aizdevuma līguma pielikumā Nr.1 noteiktos ikmēneša maksājumus pēc kārtas, vai veicis tos nepilnā apmērā.

Spriedumā norādīts, ka, neskatoties uz vienošanās parakstīšanu, tiesa nav guvusi pierādījumus, ka prasītājs būtu pieļāvis vienošanās norādīto aizdevuma līguma noteikumu vai vispār aizdevuma līguma noteikumu pārkāpumu, kavējot noteikto maksājumu samaksu.

Prasītājs pats labprātīgi nodeva komercķīlas priekšmetu atbildētājam akciju sabiedrībai "MG Capital", lai turpmāk nebūtu jāpilda aizdevuma līguma nosacījumi.

Vienošanās paredz prasītāja tiesības 10 dienu laikā no vienošanās parakstīšanas brīža labprātīgi atmaksāt atbildētājai akciju sabiedrībai "MG Capital" kā aizdevējam visus aizdevuma līgumā paredzētos maksājumus, kas ir pamats automašīnas atgriešanai prasītājam. Ja aizdevuma līguma paredzētos maksājumus prasītājs nav veicis 10 dienu termiņā, uzskatāms, ka aizdevuma līgums ir izbeigts un atbildētājam ir tiesības izlietot pilnvarojumu un ķīlas tiesības kā ķīlas ņēmējam saskaņā ar komercķīlas līguma 2.9.punktu.

Taču no lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" jau 2009.gada 22.septembrī iesniedza Uzņēmumu reģistram pieteikumu par komercķīlas dzēšanu; 2009.gada 21.septembrī veica komercķīlas – automašīnas Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/, novērtēšanu un 2009.gada 23.septembrī noņēma minēto transportlīdzekli no uzskaites CSDD tā atsavināšanai.

Līdz ar to tiesa atzina, ka atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" neievēroja starp pusēm 2009.gada 15.septembra vienošanās noteikto 10 dienu termiņu, kurā prasītājam bija tiesības izpildīt nekavējoties no aizdevuma līguma izrietošās saistības pret atbildētāju un saņemt atpakaļ komercķīlas priekšmetu, uzsāka darbības, kas vērstas uz komercķīlas atsavināšanu. Tiesas ieskatā šāda atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" darbība vērtējama kā Civillikuma 1.panta pārkāpums, jo atbildētājs savas tiesības netika izlietojis labā ticībā.

Komercķīlas priekšmets – transportlīdzeklis Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/, tika pārdots bez izsoles par brīvu cenu Ls 2477 apmērā 2009.gada 2.oktobrī trešajai personai.

Komercķīlas likuma 37.panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā 2009.gada 2.oktobrī – komercķīlas atsavināšanas brīdī) nosaka, ka, ja komercķīlas devējs nav piešķīris komercķīlas ņēmējam tiesības pārdot ieķīlāto mantu bez izsoles, ieķīlātā manta pārdodama izsolē, ievērojot Civillikuma 2073.panta un turpmāko pantu noteikumus.

Komercķīlas līguma 2.9.punkts nosaka ķīlas ņēmēja tiesības izlietot ķīlas tiesības uz ķīlas priekšmetu un realizēt ķīlas priekšmetu bez izsoles par brīvu cenu, ja:

2.9.1. no ķīlas devēja izrietošu apstākļu vai vainas dēļ ķīlas ņēmējam nav iesējams izlietot savas ķīlas tiesības;

2.9.2. ķīlas devējs vairāk par 30 dienām aizkavē aizdevuma līgumā noteikto ikmēneša maksājumu;

2.9.3. ķīlas devējs miris un viņa mantinieki nav pārņēmuši ķīlas devēja uzņemtās saistības;

2.9.4. ja ķīlas ņēmējs saskaņā ar šī ķīlas līguma un aizdevuma līguma noteikumiem nav veicis KASKO apdrošināšanu.

Nekādos citos gadījumos prasītājs kā komercķīlas devējs atbilstoši komerclīguma noteikumiem nebija devis atbildētājai akciju sabiedrībai "MG Capital" tiesības atsavināt komercķīlu bez izsoles.

Ņemot vērā, kā jau tiesa iepriekš norādīja, ar lietas materiālos esošiem pierādījumiem, ir apstiprināts, ka brīdī, kad transportlīdzeklis nodots atbildētājam – 2009.gada 15.septembrī, prasītājs nebija pieļāvis nevienu aizdevuma līguma noteikuma pārkāpumu, t.i. kavējis maksājumu grafikā noteikto maksājumu samaksu.

Tā kā 2009.gada 15.sepetmbrī, noslēdzot vienošanos, prasītājs nodeva komercķīlas priekšmetu atbildētājam, bet atbildētājs norādīja, ka aizdevuma līgums ir izbeigts, tiesas ieskatā prasītājam nebija pienākuma veikt turpmākos aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktos maksājumus. 2009.gada 2.oktobrī, kad atbildētājs realizēja komercķīlas priekšmetu par brīvu cenu bez izsoles, nebija iestājies neviens no Komerclikumā vai starp pusēm noslēgtā komercķīlas līgumā noteiktajiem priekšnosacījumiem, kas dotu atbildētājam akciju sabiedrībai /nosaukums H/ tiesības realizēt komercķīlu bez izsoles par brīvu cenu.

Bez tam Komercķīlas likuma 42.panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā 2009.gada 2.oktobrī) noteica, ka ja ieķīlātā manta tiek pārdota bez tiesas starpniecības, pirms komercķīlas tiesības izlietošanas komercķīlas ņēmējs komercķīlu reģistra turētājam iesniedz paziņojumu par komercķīlas tiesības izlietošanu (turpmāk — paziņojums). Paziņojuma kopiju pirms paziņojuma iesniegšanas komercķīlu reģistra turētājam komercķīlas ņēmējs nosūta komercķīlas devējam; 43.panta pirmā daļa noteica, ka ieķīlāto mantu bez tiesas starpniecības var pārdot, kad pagājušas 30 dienas no paziņojuma iesniegšanas komercķīlu reģistra turētājam, ja tas nav saņēmis tiesas nolēmumu, kas sakarā ar komercķīlas devēja prasību aizliedz komercķīlas ņēmējam izlietot komercķīlas tiesību.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda, ka atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" nav izpildījusi augstākminētās Komercķīlas likuma prasības un nav nosūtījusi prasītājam paziņojumu par komercķīlas tiesības izlietošanu, kā arī šīs tiesības ir izlietotas pirms 30 dienu termiņa notecējuma no paziņojuma par komercķīlas izlietošanu iesniegšanas Uzņēmumu reģistram. Kā redzams no lietas materiāliem šāds paziņojums Uzņēmumu reģistram iesniegts 2009.gada 22.septembrī, bet komercķīla realizēta jau 2009.gada 2.oktobrī.

Atbildētājs realizējot komercķīlu bez izsoles ir pārkāpis Komercķīlas likuma 37.panta pirmās daļas, 42.panta pirmās daļas, 43.panta pirmās daļas un Civillikuma 2073.panta noteikumus, kā arī savas tiesības realizēt komercķīlu pretēji Civillikuma 1.panta noteikumiem nav izlietojis labā ticībā.

Tiesa atzinusi, ka ņemot vērā, ka atbildētājs akciju sabiedrība "MG Capital" realizējot komercķīlu ir pieļāvusi virkni tiesību normu pārkāpumu un

tiesas ieskatā šie pārkāpumi ir rupji, kas varēja būtiski ietekmēt gan komercķīlas realizācijas procesu kopumā, gan komercķīlas realizācijas rezultātā iegūto naudas līdzekļu apjomu, atbildētājs akciju sabiedrību "MG Capital" ir rīkojies negodprātīgi, kas novedis pie prasītāja tiesību aizskāruma.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka atbildētājam bija jāievēro pienākums saskaņā ar Komercķīlas likuma 43.panta trešo daļu pārdot ieķīlāto mantu par visaugstāko cenu, kāda ir iespējama pārdošanas laikā un nenovilcina pārdošanu.

Atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" pārdodot komercķīlu ir pārdevusi to par pārāk zemu cenu. Tiesas sēdē nopratinātais liecinieks /pers. J/ liecināja, ka viņš 2009.gadā bija vienojies ar prasītāju par automašīnas Jeep Grand Cherokee iegādi par summu 7500 EUR. Izvērtējot prasītāja iesniegtos dokumentus par prasītāja automašīnas Jeep Grand Cherokee iespējamo vērtību 2009.gada septembrī: 2013.gada 1.marta eksperta slēdzienu Nr.1/3-13, izdrukām no sludinājumu portāla www.reklama.lv; 2009.gada 24.aprīļa KASKO apdrošināšanas polises automašīnai Jeep Grand Cherokee, kur tās vērtība norādīta Ls 7250 apmērā; kā arī atbildētāju iesniegto 2009.gada 21.septembra automašīnas Jeep Grand Cherokee novērtējumu, tiesa atzinusi, ka atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" nav pārdevusi ieķīlāto mantu par visaugstāko cenu, kāda bija iespējama pārdošanas laikā. Tiesas ieskatā atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" pārdodot ieķīlāto mantu nav ievērojusi pietiekamu rūpību, jo pretēji Komercķīlas likuma un starp pusēm noslēgtā komercķīlas līguma nosacījumiem ir pārdevis ieķīlāto mantu bez izsoles un par cenu, kas nav atzīstama par visaugstāko iespējamo pārdošanas laikā.

Pirmās instances tiesa atzinusi, kad atbildētāja, realizējot komercķīlas priekšmetu, ir pieļāvusi tik daudz rupjus noteiktās kārtības pārkāpumus, neievērojot ne Komerclikuma, ne starp pusēm noslēgtā komerclīguma noteikumus, šajā gadījumā, kaut lietā nav iegūti pierādījumi par saistību pilnīgu izpildi no prasītāja puses, atzīstams, ka prasītāja saistības pret atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" pēc augstākminētā aizdevuma līguma ir izpildītas pilnībā. Šāds tiesas secinājums pamatots uz Civillikuma 1.pantu un 2295.pantu, kas nosaka, ka pilnvarniekam, par kādu šajā gadījumā atzīstama atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" rīkojoties ar komercķīlu, jādarbojas, izpildot viņam doto uzdevumu, ar vislielāko rūpību, un viņš atbild pilnvarotājam par katru neuzmanību.

Tā kā šobrīd nav iespējams noteikt tieši kādu summu būtu iespējams iegūt no komercķīlas realizācijas ievērojot noteikto kārtību, tiesa atzinusi, ka atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" ar savu negodprātīgo rīcību ir radījusi situāciju, kad nav iespējams konstatēt prasītāja atlikušo parādsaistību apmēru pēc aizdevuma līguma, kas atlicis pēc komercķīlas realizācijas.

Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu saudzīgākam iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem, un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku. Ņemot vērā, ka atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" negodprātīgas rīcības rezultātā nav iespējams noteikt prasītāja parāda apmēru pēc aizdevuma līguma, tiesa atzinusi, ka prasītāja saistības pēc 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līguma nr.RA070412N16A pret atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" atzīstamas par izpildītām pilnībā.

Kā redzams no lietas materiāliem 2011.gada 2.jūnijā starp atbildētājiem noslēgts cesijas līgums Nr.1/2 saskaņā ar kuru atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" nodeva atbildētājam UAB "Gelvora" filiāle Latvijā savas prasījuma tiesības pret prasītāju, kas izriet no 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līguma Nr.RA070412N16A par summu Ls 3426,49 apmērā. Minētais līgums atzīstams par cesijas līgumu Civillikuma izpratnē.

Saskaņā ar Civillikuma 1808.pantu parādnieks var celt pret cesionāru nevien visas savas ierunas pret viņu pašu, bet arī tās ierunas, kas viņam bijušas pirms cesijas un tās laikā pret cedentu; savus pretprasījumus, kas viņam bijuši pret cedentu tajā laikā, kad viņam paziņots ar cesiju, viņš var vērst ieskaitam arī pret cesionāru.

Tā kā tiesa ir konstatējusi, ka atbildētāja akciju sabiedrība "MG Capital" rīcības rezultātā atzīstams, ka prasītājs saskaņā 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līgumu Nr.RA070412N16A savas saistības ir izpildījis pilnībā un prasītājam nav neizpildītu parādsaistību pēc šī līguma, tiesa atzinusi, ka nav pamata atbildētāja UAB "Gelvora" filiāle Latvijā prasījumam par saistību piespiedu izpildi pret prasītāju pēc minētā aizdevuma līguma saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2013.gada 19.februāra lēmumu.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzina, ka prasītāja prasība daļā pret atbildētāju UAB "Gelvora" filiāle Latvijā ir apmierināma un atzīstama par nepamatotu prasītāja saistība pret atbildētāju UAB "Gelvora" filiāli Latvijā Ls 3426,49 apmērā, kas atbilst 4875,46 EUR apmērā un prasītājs atbrīvojams no saistības 4875,46 EUR apmērā izpildes pret atbildētāju UAB "Gelvora" filiāli Latvijā saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2013.gada 19.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/9501.

Bez tam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētāja UAB "Gelvora" filiāle Latvijā prasītāja labā piedzenami prasītāja tiesas izdevumi: izdevumi par valsts nodevas samaksu Ls 200 apmērā iesniedzot prasību tiesā un kancelejas nodeva Ls 3 apmērā. Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu un trešo daļu tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 5,50 apmērā. Līdz ar to no atbildētāja UAB "Gelvora" filiāle Latvijā prasītāja labā piedzenami tiesāšanās izdevumi Ls 208,50 apmērā, kas atbilst 296,67 EUR apmērā.

Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.anta pirmo daļu, ņemot vērā, ka ar Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 26.jūnija lēmumu prasītājs no valsts nodevas samaksas iesniedzot prasību tiesā atbrīvots daļēji, no atbildētāja UAB "Gelvora" filiāle Latvijā valsts labā piedzenama valsts nodevas daļa, no kuras samaksas prasītājs tika atbrīvots, t.i. 145,19 EUR apmērā. No atbildētāja UAB "Gelvora" filiāle Latvijā valsts labā piedzenami tie ar tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 9,30 EUR apmērā, ko nesedza prasītāja veiktais maksājums.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1pantu atbildētājam UAB "Gelvora" filiāle Latvijā nosakāms termiņš sprieduma daļā par piedziņu labprātīgai izpildei – 10 dienu laikā pēc lēmuma stāšanās likumīgā spēkā.

[3] Atbildētāja UAB "Gelvora" filiāles Latvijā pilnvarotā pārstāve iesniedza **apelācijas sūdzību** (lietas 2.sēj 40.-44.lapa) par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka 2013.gada 07.augusta UAB "Gelvora" filiāles Latvijā paskaidrojumiem par prasītāja celto prasību tika pievienota veikto maksājumu vēsture (kopija, no kuras redzams, kad un kādā apmērā AS "MG Capital" kā sākotnējais kreditors ir saņēmusi no /pers. D/ maksājumus no 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līguma Nr.RA070412N16A izrietošo saistību izpildei par laika periodu līdz prasījuma tiesību cesijai.

Apelators nepiekrīt tiesas secinājumam par to, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka prasītājs būtu pieļāvis vienošanās norādīto aizdevuma līguma noteikumu vai vispār aizdevuma līguma noteikumu pārkāpumu, kavējot noteikto maksājumu samaksu. No maksājumu vēstures redzams, ka /pers. D/ periodiski bija kavējis pielīgto saistību izpildi. Bez tam par 2009.gada 20.jūnija maksājuma kavējumu prasītājam tika aprēķināts līgumsods Ls 19,75.

Norāda uz to, ka spriedumā kļūdaini ir konstatēti sauszemes transportlīdzekļa — /pers. M/, reģ. Nr./TL numurs/, šasijas Nr./šasijas numurs/, pārdošanas apstākļi un transportlīdzekļa pārdošanas tiesiskais pamats.

Saskaņā ar Komercķīlas līguma noteikumiem /pers. D/ no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi nodrošināja ar sev piederošo transportlīdzekli, uz kura 2007.gada 23.aprīlī komercķīlu reģistrā tika reģistrēta komercķīla Nr.100105221.

Komercķīlas likuma (likuma redakcija spēkā no 2005.gada 25.maija līdz 2009.gada 31.decembrim) 2.panta pirmā daļa nosaka, ka komercķīla ir ķīlas tiesība, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta komercķīlu reģistrā.

Lai AS "MG Capital" būtu varējusi realizēt savas kā komercķīlas ņēmēja tiesības realizēt prasītājam piederošo transportlīdzekli nepietiek ar to vien, ka ir noslēgts Komercķīlas līgums, bet komercķīlu reģistrā uz komercķīlas tiesības izlietošanas brīdi ir jābūt reģistrētai komercķīlai.

2009.gada 23.septembrī, kad transportlīdzeklis tika noņemts no uzskaites, uz transportlīdzekli reģistrētā komercķīla Nr.100105221 jau bija

dzēsta. Bez tam AS "MG Capital" nebija vērsusies Uzņēmumu reģistrā ar paziņojumu par komercķīlas tiesības izlietošanu Komercķīlas likuma 42.pantā noteiktajā kārtībā.

Vienlaikus paskaidro, lai transportlīdzekli noņemtu no uzskaites transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, komercķīlas ņēmējam ir jāiesniedz Uzņēmumu reģistra lēmums, saskaņā ar kuru komercķīlas ņēmējam ir atļauts realizēt savas komercķīlas tiesības un pārdot komercķīlas priekšmetu (Ceļu satiksmes likuma 14.panta 7.daļa). Šāds Uzņēmumu reģistra lēmums AS "MG Capital" rīcībā nebija.

2007.gada 12.aprīlī pie Rīgas apgabaltiesas zvērināta notāres Laumas Šneideres prasītājs izsniedza AS "MG Capital" (iepriekšējais nosaukums - AS „GE ??n??") notariālu pilnvaru, saskaņā ar kuru prasītājs cita starpā pilnvaroja AS "MG Capital" noņemt no uzskaites transportlīdzekli tālākai atsavināšanai. Pilnvara tika izdota ar pārpilnvaroja tiesībām un derīga bez termiņa ierobežojuma.

2015.gada 08.aprīļa VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" izziņa Nr. 12.21 /1651 apliecina, ka transportlīdzeklis no uzskaites tika noņemts 2009.gada 23.septembrī, proti, jau pēc komercķīlas dzēšanas komercķīlu reģistra, un transportlīdzekļa noņemšanu no uzskaites veica AS "MG Capital", pamatojoties uz 2007.gada 12.aprīļa pilnvaru.

AS "MG Capital" veica transportlīdzekļa pārdošanu nevis, pamatojoties uz Komercķīlas likuma noteikumiem, kā to ir konstatējusi pirmās instances tiesa, bet gan uz pilnvarojuma līguma pamata, no kura izrietošās tiesiskās attiecības regulē Civillikums.

Tādējādi tiesas spriedums daļā, kurā konstatēti iespējamie AS "MG Capital" kā komercķīlas ņēmēja pārkāpumi, kas saistīti ar transportlīdzekļa pārdošanu pretēji Komercķīlas likuma noteikumiem, ir pilnībā nepamatoti un neatbilstoši faktiskajai situācijai.

Apelators atsaucas uz Civillikuma 2289.pantu un norāda, ka gadījumā, ja prasītāja ieskatā AS "MG Capital" kā pilnvarnieks ir rīkojies nolaidīgi vai pilnvarotā uzdevuma izpildē ar savu rīcību ir nodarījis prasītājam kā pilnvarotājam zaudējumus, tad prasītājam ir tiesības celt tiesā patstāvīgu prasību pret AS "MG Capital" kā pilnvarnieku.

UAB "Gelvora" filiāles Latvijā ar 2011.gada 02.jūnija cesijas līguma Nr.1/2 noslēgšanu ieguva tikai un vienīgi no aizdevuma līguma izrietošās prasījuma tiesības pret prasītāju, taču starp AS "MG Capital" un prasītāju pastāvošā līgumiskā attiecība, t.sk., ar pilnvarojuma līgumu uzņemtās līgumiskās attiecības, uz UAB "Gelvora" filiāles Latvijā nepārgāja un atbilstoši Civillikuma 1800.pantam pāriet nevarēja.

Tādējādi jebkuri prasījumi, kas ir radušies vai var rasties starp prasītāju kā pilnvarotāju un AS "MG Capital" kā pilnvarnieku nekādā mērā nav saistīti ar UAB "Gelvora" filiāles Latvijā no aizdevuma līguma izrietošajām prasījuma tiesībām pret prasītāju.

No lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem redzams, ka transportlīdzeklis tika pārdots par pirkuma maksu Ls 2477, kas tika novirzīta aizdevuma līgumā noteikto saistību daļējai izpildei.

Tā kā transportlīdzekļa pārdošanas rezultātā iegūto naudas līdzekļu apmērs nebija pietiekošs aizdevuma līgumā noteikto saistību izpildei pilnā apmērā, prasītāja parāds pret kreditoru turpina pastāvēt. Vienlaikus lietas materiālos ir pieejams arī parāda summas aprēķins, no kura redzams, kā un par kādu laika periodu prasītāja parāds ir radies

Tādējādi prasītāja parāds pret UAB "Gelvora" filiāles Latvijā ir nosakāms un aprēķināms atbilstoši aizdevuma līguma noteikumiem. Savukārt AS "MG Capital" kā pilnvarnieka rīcība transportlīdzekļa pārdošanas procesā nekādā veidā neietekmē UAB "Gelvora" filiāles Latvijā prasījumu un tā apmēru pret prasītāju.

[5] Ar 2016.gada 8.februāra protokola lēmumu UAB "Gelvora", kuru pārstāv tās filiāle Latvijā, aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju SIA "Gelvora", reģ.Nr.40103837691, un AS "MG Capital", reģ.Nr.40003346547, ar SIA "Aizdevums.LV", reģ.Nr.40003468776 (lietas 99.-101.lapa).

[6] **Tiesas sēdē** atbildētāju SIA "Gelvora" un SIA "Aizdevums.LV" pilnvarotā pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītā pamata un prasību neatzina.

[7] **Tiesas sēdē** prasītāja pārstāvis uzturēja prasību uz prasības pieteikumā norādītā pamata, norādot, ka pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi lietas apstākļus un pieņēmusi pamatotu spriedumu.

Motīvu daļa

[8] Civillietu tiesu kolēģija, uzklausījusi prasītājas paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbildētājs ir pārsūdzējis pirmās instances spriedumu apmierinātajā prasības daļā.

[10] Kā pareizi konstatēts pirmās instances spriedumā, tad lietā nav strīda par šādiem apstākļiem.

[10.1] 2007.gada 12.aprīlī starp prasītāju kā aizņēmēju un atbildētāju akciju sabiedrību "MG Capital" (nosaukums līguma slēgšanas brīdī – akciju sabiedrība "GE Money") kā aizdevēju tika noslēgts aizdevuma līgums nr.RA070412N16A, saskaņā ar kuru atbildētājs aizdeva prasītājam naudas līdzekļus Ls 11851,52 uz laiku līdz 2012.gada 20.aprīlim automašīnas Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/, iegādei. Saskaņā ar minēto līgumu un tā pielikumā Nr.1 esošo maksājumu grafiku, prasītājs apņēmās atgriezt atbildētājam akciju sabiedrībai /nosaukums H/ atgriezt aizdevumu veicot ik mēnesi līdz 20.datumam maksājumus Ls 197,53 apmērā.

[10.2] 2007.gada 12.aprīlī puses noslēdza komercķīlas līgumu saskaņā, ar kuru par labu aizdevējam tika reģistrēta komercķīla automašīna Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/.

Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka 2007.gada 12.aprīlī aizdevējs ieskaitīja prasītāja norēķinu kontā Ls 8217,19 (lietas 1.sēj., 183.lapa)

[10.3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese s 2013.gada 19.februāra lēmumu lietā Nr.3-12/9501 nodota piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā prasītāja maksājumu saistība pret atbildētāju UAB "Gelvora" filiāle Latvijā Ls 3426,49 apmērā un piedzīti tiesas izdevumi Ls 73,78 apmērā.

Saistības pamatojums ir atbildētāja akciju sabiedrības "MG Capital" 2007.gada 12.aprīļa aizdevuma līgums Nr.RA070412N16A; atbildētāju akciju sabiedrības "MG Capital" un UAB "Gelvora" filiāle Latvijā 2011.gada 2.jūnija cesijas līgums; saistības izpildes termiņš 2012.gada 20.aprīlis; galvenais parāds Ls 2866,37 apmērā, procenti Ls 261,51 apmērā; līgumsods Ls 298,61 apmērā; valsts nodeva Ls 68,53; ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 5,25 apmērā.

[10.4] Prasītājs ir izmantojis 406.^{10} pantā paredzētās tiesības celt prasību pret kreditoru, lai apstrīdētu prasījumu. Kā pamatoti secināts pārsūdzētajā spriedumā, tad prasība ir celta likumā paredzētajā termiņā.

[11] Prasītājs norāda, ka aizdevējam pret viņu nebija pretenziju, jo līdz 2009.gada 20.augustam maksājumi tika veikti savlaicīgi.

Prasītājs pats nolēma atsavināt automašīnu, jo mašīna viņam nebija ērta, pārāk dārga, tai bija liels degvielas patēriņš, kā arī viņš nevarēja pierast pie automātiskās ātrumkārbas (skat. pras. piet. lietas 1.sēj., 8.lapa). Prasītājs norāda, ka pats atrada pircēju, kurš piedāvājās automašīnu atpirkt par 7500

EUR un par to informēja aizdevēju.

Uzskata, ka atbildētājs viņu maldināja tad, kad 2009.gada 15.septembrī puses parakstīja automašīnas pieņemšanas- nodošanas aktu, viņam deva parakstīt arī vienošanos pie aizdevuma- komercķīlas līguma, norādot, ka prasītājs ir pārkāpis aizdevuma līguma 1.3, 2.1, 6.1, 6.4, 6.4.2 punktus un ka viņam ir parāds Ls 5343,37.

[11.1] Lietā netiek apšaubīts, ka pušu noslēgtais aizdevuma līgums ir patēriņa kredīts, kas piešķirts fiziskai personai un ir pakļauts patērētāju tiesību tiesiskajam regulējumam, jo līguma subjekts – prasītājs, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (PTAL) 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstams par patērētāju - fizisku personu, kas iegādājas pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību. Līdz ar to apelācijas instances tiesa līguma noteikumus vērtē arī saskaņā ar PTAL normām.

[11.2] No lietā iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka 2007.gada 12.aprīlī noslēgtā aizdevuma līguma 2.8.punkts paredzēja aizņēmēja pienākumu informēt aizdevēju ne vēlāk kā vienas dienas laikā ziņot aizdevējam par uzvārda, pases vai dzīves vietas maiņu un citiem apstākļiem, kas būtiski ietekmē vai varētu ietekmēt Aizdevuma līguma izpildi. (lietas 1.sēj., 132.lapa).

Līguma 6.1. punkts paredzēja, ka puses ievērot līguma noteikumus, bet neievērošanas gadījumā apņemas labprātīgi apmaksāt cietušajai pusei visus zaudējumus un izdevumus, kā arī noteikto līgumsodu. Minētajā punktā puses vienojās par maksājumu ieskaitīšanas kārtību pirmajā kārtā visi izdevumi, kas saistīti ar automašīnas izņemšanu, glabāšanu un realizāciju, otrajā kārtā līdz pilnīgai dzēšanai tiek dzēsts līgumsods, maksājumi par apdrošināšanu, ja tos apmaksājis aizdevējs, trešajā kārtā – aizdevuma procenti par attiecīgo periodu, pēdējā kārtā- aizdevuma pamatsumma.

Līguma 6.4.punkts paredzēja gadījumus, kad aizdevējs ir tiesīgs vienpusēji lauzt aizdevuma līgumu, tai skaitā 6.4.2.punktā paredzot tiesību atkāpties, ja aizņēmējs ir kavējis ik mēneša maksājumus pēc kārtas vai veicis tos nepilnā apmērā.

Savukārt līguma 7.3.punkts paredzēja aizņēmēja tiesību atkāpties gadījumā, ja līdz naudas summas atmaksai pārdevējam, automašīna ir atsavināta trešajai personai vai apgrūtināta par labu trešajai personai.

No minētā izriet, ka puses bija vienojušās par kārtību, kādā puses ir tiesīgas vienpusēji atkāpties no līguma un par kārtību, kādā tiek ieskaitīti gan maksājumi pēc grafika, gan tie maksājumi, kas saņemti pēc automašīnas realizācijas.

[11.3] No 2009.gada 15.septembra vienošanās pie aizdevuma(komercķīlas) līguma (lietas 1.sēj., 186.lapa), kas noslēgta starp aizdevēju AS "GE Money" un /pers. D/ redzams, ka puses vienošanās 2.punktā apstiprinājušas, ka parādnieks ir pārkāpis aizdevuma līguma 1.3, 2.1, 6.1, 6.4, 6.4.2 punktus un ka tā parāds ir Ls 5343,37. Vienošanās 4.punkts noteica, ka, ja parādnieks 10 dienu laikā neveiks parāda samaksu, tad aizdevējs pārtrauc Aizdevuma līguma darbību un pieprasa aizdevuma summas atmaksu. Savukārt vienošanās 5.punktā tika noteikta aizdevēja tiesība izlietot pilnvarojumu un ķīlas tiesības kā ķīlas ņēmējam saskaņā ar Komercķīlas līguma 2.9.punktu.

Atbilstoši Civillikuma 1431.pantam, akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Kā redzams no pušu parakstītās vienošanās, tad prasītājs to parakstot nav norādījis, ka nepiekrīt vienošanās tekstam par līguma pārkāpumu, kā arī tajā norādītajam par tiesībām aizdevējam izlietot pilnvarojumu un ķīlas tiesības pēc 10 dienu termiņa notecējuma.

No lietā iesniegtā parāda aprēķina (lietas 1.sēj., 197.-198.lapa) redzams, ka /pers. D/ bija kavējis pielīgto saistību izpildi un par 2009.gada 20.jūnija maksājuma kavējumu prasītājam tika aprēķināts līgumsods Ls 19,75. Tiesas kolēģija secina, ka pieļautie kavējumi nepārsniedza 30 dienas un prasītājs bija pieļāvis maksājuma grafika pārkāpumu mazāk kā par 30 dienām. Turklāt no prasības izriet, ka prasītājs pats apzinājās, ka turpmāk nespēs veikt grafikā paredzētos maksājumus.

No lietas izskatīšanas laikā noskaidrotajiem apstākļiem izriet, ka faktiski puses vienojās par līguma izbeigšanu, jo prasītājs 2009.gada septembrī saprata, ka vairāk nespēs pildīt līgumsaistības un informēja par to aizdevēju. Minētais ir uzskatāms par būtisku apstākli, kas ietekmē līgumsaistību izpildi un atbilst aizdevuma līguma 2.8.punktam. Tiesas kolēģija pārliecinājās, ka tieši prasītāja paziņojums par to, ka turpmāk nespēs pildīt līgumu, bija pamats, lai puses sastādītu 2009.gada 15.septembra vienošanos.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka atkāpšanās no līguma bija tiesiska un tika īstenota saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu un Līguma 6.4.2. punktu. Līdz ar to nav konstatējamas arī PTAL 5.pantā paredzētās pretrunas ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu un 6.panta trešajā daļā noteiktie netaisnīgie līguma noteikumi.

[11.4] Civilprocesa likuma 104.panmta pirmā daļa noteic, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, novērtējot prasītāja iebildumus par vienošanās saturu atbilstoši Civilprocesa likuma 104.panta pirmajai daļai, secināms, ka tie neatbilst lietā iesniegtajiem pierādījumiem, jo vienošanās 5.punkts par aizņēmēja tiesībām izlietot komercķīlas tiesības un tam izsniegto pilnvarojumu atbilst aizdevuma un komercķīlas līguma nosacījumiem.

No aizdevuma līguma 4.3. punkta izriet, ka aizdevuma līguma parakstīšanas brīdī paraksta pilnvaru aizdevējam lietot un rīkoties ar automašīnu atsavināšanas un ķīlas tiesības realizācijas nodrošināšanai gadījumos, ja aizņēmējs nepilda aizdevuma līgumā un ķīlas līgumā uzņemtās saistītas. Aizdevējam ir tiesība aizņēmēja vārdā slēgt darījumus ar automašīnu. Visus atsavināšanas izdevumus sedz aizņēmējs.

Tiesas kolēģija atzīst par pamatotu apelācijas sūdzībā norādīto, ka pušu tiesiskās attiecības ir vērtējamas saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu, kas nosaka, ka ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) - zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Savukārt no 2007.gada 12.aprīļa komercķīlas līguma (lietas 1.sēj., 136.- 138.lapa) izriet, ka automašīna tiek ieķīlāta par labu aizdevējam un aizņēmējam nav tiesība to ķīlas līguma darbības laikā atsavināt, mainīt pret citu mantu, dāvināt to trešajai personai, kā arī apgrūtināt ar saistībām bez aizdevēja rakstiskas piekrišanas. (līguma 1.3 un 2.2.punkti).

Savukārt līguma 2.9. punkts paredzēja aizdevēja tiesību pārņemt automašīnu savā valdījumā un realizēt bez izsoles par brīvu cenu, bet līguma 2.14.punkts noteica aizņēmēja pienākumu segt starpību, ja par automašīnas atsavināšanu ieņemtā summa pēc izdevumu atrēķināšanas nesedz ķīlas devēja parādu pēc aizdevuma līguma.

[11.5] No 2009.gada 15.septembra īpašuma pieņemšanas nodošanas akta redzams, ka automašīnu tiek nodota sakarā ar līgumā noteikto klienta saistību nepildīšanu (lietas 1.sēj., 17.lapa). prasītājs, parakstot nodošanas aktu, ir norādījis, ka nepiekrīt piedāvātajai cenai.

Ņemot vērā, ka uz akta nav norādīts piedāvātais vērtējums, Civillietu tiesas kolēģija nevar pārliecināties, kādai tieši summai prasītājs nav piekritis. Minētie apstākļi liecina tikai par to, ka šāda saruna varētu būt notikusi.

Prasītājs uzskata, ka viņš bija sniedzis aizdevējam informāciju par savu atrasto pircēju- /pers. J/, kurš bija gatavas iegādāties automašīnu par 7500 EUR. Kā pierādījumu prasītājs ir iesniedzis minētās personas parakstītu apliecinājumu. Pirmās instances tiesā liecinieks /pers. J/ apstiprināja, ka vēlējās iegādātos minēto automašīnu.

Izvērtējot rakstveida pierādījumu kopsakarā ar komercķīlas līgumā noteikto atsavināšanas aizliegumu darījuma veikšanai bez aizdevēja piekrišanas, tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. J/ apliecinājums nav pietiekams pierādījums Civilprocesa likuma 94.panta izpratnē.

Saskaņā ar minētajiem līguma noteikumiem iespējamam pircējam un aizņēmējam bija jāsniedz kopīgs rakstisks paziņojums aizdevējam, lai saņemtu aizdevēja rakstisku piekrišanu mašīnas atsavināšanai. Šādi pierādījumi lietā nav iesniegti.

Ievērojot minētos apstākļus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu nav pierādījis savu apgalvojumu par to, ka pienācīgā kārtā ir informējis ķīlas turētāju par pircēja atrašanu un tā gatavību samaksāt par viņa automašīnu pamatotību un ka ir saņēmis atbildētāja piekrišanu.

[11.6] No 2009.gada 21.septembrī ekspertu biroja "AZ Eksperts" atskaites par automašīnas Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/ tirgus vērtības noteikšanu redzams, ka automašīnas tirgus vērtība ir 4700 EUR, ātrās realizācijas vērtība 3525 EUR (lietas 1.sēj., 188.-195.lapa).

Prasītājs ir iesniedzis 2013.gada 1.martā sauszemes transportlīdzekļu tehniskā eksperta /pers. P/ slēdzienu nr.1/3-13, kurā norādīts, ka eksperts izanalizējot līdzīgu automobiļu tirgus vērtību 2009.gada beigās, balstoties uz savu līdzšinējo pieredzi, secina, ka 2009.gada beigās, iegādājoties tādu transportlīdzekli ES tirgū, atkarībā no tā komplektācijas un tehniskā stāvokļa tā vērtība varētu atrasties cenu diapazonā no 4- 5tūkstoši latu. (lietas 1.sēj., 20.lapa).

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka, lai gan prasītāja uzaicinātais eksperts slēdzienu ir sastādījis bez konkrētās automašīnas apskates pretēji tam, kā rīkojies aizdevēja nolīgtais eksperts, viņa secinājums nav pretrunā ar 2009.gada 21.septembra ekspertu biroja "AZ Eksperts" atzinumu par iespējamo tirgus vērtību 4700 latu. Prasītājs nav ņēmis vērā, ka automašīnas realizācija notiek par ātro realizācijas vērtību.

Savukārt prasītāja pievienotajiem sludinājumiem (lietas 1.sēj., 68.-71., 225.lapa) nav juridiskas nozīmes, jo sludinājums ir tikai pārdevēja piedāvājums, bet tas vēl neliecina, ka automašīnas tiek pārdotas par sludinājumā norādīto cenu.

[11.7] No atbildētāja iesniegtā maksājuma uzdevuma kopijas (lietas 2.sēj., 6.lapa) redzams, ka 2009.gada 1.oktobrī AS "GE Money" saņēma no SIA "Svinks" maksājumu 3795,00 Ls, kura informācijā par maksājumu norādīts: saskaņā ar līgumu nr.020309GEM/1 references Nr.RA070412N16AK Ls 2477,00 RA070320007A Ls 1318.

No atbildētāju 2014.gada 5.jūnija rakstveida paskaidrojumiem (lietas 2.sēj., 5.lapa) un tiesas sēdēs sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka pirkuma līgums netika sastādīts, bet samaksa par pirkumu tika veikta ar pārskaitījumu, atsaucoties uz līguma numuru RA070412N16AK.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka atbildētājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu ir pierādījis, ka automašīna Jeep Grand Cherokee, valsts Nr./TL numurs/ tika pārdota par Ls 2477.

[11.8] Atbildētājs apelācijas sūdzībai ir pievienojis pilnvaru, kuru 2007.gada 12.aprīlī prasītājs /pers. D/ ir izsniedzis AS "GE Money", pilnvarojot pēdējo veikt visas darbības ar CSDD, reģistrēt uz viņa vārda automašīnu Jeep Grand Cherokee, šasijas nr./šasijas numurs/, ar tiesībām veikt darbības, kas saistītas ar automašīnas atsavināšanu. Pilnvara izsniegta bez termiņa ierobežojuma. (lietas 2.sēj., 57.-58.lapa).

Savukārt no /pers. D/ 2014.gada 5.februāra iesnieguma CSDD redzams, ka prasītājs ir lūdzis minēto automašīnu noņemt no uzskaites izvešanai no Latvijas (lietas 2.sēj., 53.lapa). Minētā prasītāja darbība ir veikta vairāk kā gadu pēc prasības celšanas tiesā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka aizdevējs kā komercķīlas turētājs būtu nosūtījis ķīlas devējam paziņojumu par komercķīlas izlietojumu atbilstoši Komercķīlas likuma 42.pantam, kā tas pareizi secināts pārsūdzētajā spriedumā. Taču pirmās instances tiesa, neskatoties uz minēto secinājumu, lietas izskatīšanas laikā nav pietiekami noskaidrojusi faktiskos apstākļus par ķīlas pārdošanu, kā rezultātā nonākusi pie kļūdainas atziņas, ka aizdevējs ir pārkāpis Komerclikuma 42., 43. un 47.panta noteikumus.

No apelācijas sūdzībai pievienotās CSDD 2015.gada 8.aprīļa vēstules redzams, ka automašīnai Jeep Grand Cherokee 23.04.2007. reģistrētā komercķīla ir dzēsta 2009.gada 22.septembrī.

[11.9] Apelācijas instances tiesa secina, ka automašīna tika realizēta, pamatojoties uz prasītāja izsniegto pilnvaru saskaņā ar Komercķīlas līguma 2.9. punktu, nevis saskaņā ar Komercķīlas likuma 42.pantu, kā norādīts pārsūdzētajā spriedumā. Līdz ar to apelācijas sūdzības iebildumi šajā daļā atzīstami par pamatotiem. Vienlaicīgi norādāms, ka atbildētājs 2007.gada 12.aprīļa pilnvaru iesniedza tikai apelācijas instances tiesā, tādejādi kavējot pirmās instances tiesu noskaidrot objektīvo patiesību.

Pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi, ka atbildētājs darbības, kas saistītas ar automašīnas atsavināšanu (tās novērtēšana un mašīnas noņemšana no uzskaites CSSD) veica vēl pirms bija beidzies 2009.gada 15.septembra vienošanā noteiktais 10 dienu termiņš, taču, ņemot vērā, ka pārdošanas darījums noticis 2009.gada 1.oktobrī, minētās darbības nav pamata uzskatīt par līguma pārkāpumu, jo tās nebūtu kavējušas automašīnu atgriezt prasītājam aizdevuma atmaksas gadījumā līdz 2009.gada 26.septembrim. Līdz ar to minētais nav uzskatāms par pietiekamu argumentu, lai prasītāju atbrīvotu no pielīgto saistību izpildes, kā tas norādīts pirmās instances tiesas spriedumā.

[12] No 2010.gada 26.janvāra brīdinājuma redzams, ka aizdevējs ir piedāvājis līdz 2010.gada 1.martam nomaksāt starpību Ls 2910,15 starp komercķīlas pārdošanā iegūto summu un atlikušo parādu saskaņā ar aizdevuma līgumu (lietas 1.sēj., 51.lapa).

Minētā aizdevēja tiesība izriet no Aizdevuma līguma 6.1. punkta un Komercķīlas līguma 2.14.punkta (skat sprieduma 11.4 punktu). Atbildētāja iesniegtais parādsaistības aprēķins (lietas 1.sēj., 197.-198.lapa) liecina, ka prasītājs laikā pēc 2009.gada 21.augusta nav veicis nevienu maksājumu atlikušās parāda summas samaksai.

2011.gada jūnijā UAB Gelvora nosūtīja prasītājam paziņojumu par prasījuma tiesību cesiju un saistību izpildi, aicinot prasītājam līdz 2011.gada 18.jūnijam labprātīgi samaksāt parādu Ls 2881,37. /datums/paziņoja prasītājam par prasījuma tiesību cesiju UAB Gelvora filiāle Latvijā (lietas 1.sēj., 52.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu un 1934.pantu prasītājam ir pienākums izpildīt pielīgto saistību. Nesaņemot līgumā paredzēto maksājumu-starpību starp komercķīlas pārdošanā iegūto summu un līguma maksājumiem, atbildētājam bija pamats vērsties tiesā, lūdzot nodot saistību bezstrīdus piespiedu izpildei brīdinājuma kārtībā.

Tā kā prasītājs nav pierādījis aizdevuma atmaksas faktu, kā to paredz Civillikuma 1838.pants, secināms, ka nav pierādīts arī no aizdevuma līguma izrotošās saistības izpildes fakts.

[13] Ņemot vērā noskaidrotos apstākļus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie iebildumi ir guvuši apstiprinājumu apelācijas instances tiesā, līdz ar to apelācijas sūdzība ir atzīstama par pamatoti iesniegtu.

Lietas izskatīšanas laikā tiesas kolēģija nekonstatēja tādus apstākļus, kas liecinātu, ka ir pamats atzīt atbildētāja kā kreditora prasību par nepamatotu pēc būtības un atbrīvot prasītāju no saistību izpildes pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2013.gada 19.februāra lēmuma lietā Nr.3-12/9501, ar kuru nodota piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā prasītāja maksājumu saistība pret

atbildētāju UAB "Gelvora" filiāle Latvijā Ls 3426,49 apmērā un piedzīti tiesas izdevumi Ls 73,78 apmērā.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ir bijis daļēji atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos pirmās instances tiesā (lietas 1.sēj., 115.-117.lapa) un ir samaksājis valsts nodevu par prasību 284,57 EUR (Ls 200) (lietas 1.sēj., 142.lapa), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 EUR (Ls 5,50) (lietas 1.sēj., 123.lapa), kancelejas nodevas 4,27 EUR, 0,43 EUR, 2,66 EUR un 1,40 EUR (lietas 1.sēj., 79., 222., 255a.lapa, 2.sēj., 63.lapa), kopā 301,16 EUR.

UAB "Gelvora" samaksājusi valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 429,76 EUR (lietas 2.sēj., 54.lapa).

Tā kā apelācijas sūdzība ir atzīta par pamatotu, tad no prasītāja atbildētāja labā ir piedzenami minētie izdevumi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts AS „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā ir 21,70 EUR, ko apliecina Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņa (lietas 102.-104.lapa).

Ņemot vērā, ka iepriekš samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 EUR daļēji sedz minētos izdevumus, tad nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,87 EUR (21,70 – 7,83 = 13,87) ir piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājam ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par naudas summu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

Noraidīt prasību pilnībā.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, SIA "Gelvora", reģ.nr.40103837691, labā tiesas izdevumus 429,76 EUR (četri simti divdesmit deviņi euro un 76 centi).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus apelācijas instances tiesā 13,87 EUR (trīspadsmit *euro* un 87 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā:
Saņēmējs: Tiesu administrācija / Konta Nr.LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316 / Saņēmēja banka: Valsts kase / Kods TRELLV22
Iemaksas mērķis: **21499** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi
civillietā Nr. C33524412, prasītājs /pers. D/

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā. Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 7.marts.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
I.Celmiņa

Tiesnese I.Zaļā

Tiesnese S.Beļajeva